ПРИКЛАДНІ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 378:004

О. О. Гаврилюк

Інститут хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України

І. Ю. Слободянюк

Барський гуманітарно-педагогічний коледж ім. М. Грушевського

Підходи до покращення розробки сайтів наукових журналів на платформі Open Journal Systems

Гаврилюк О. О., Слободянюк І. Ю. Підходи до покращення розробки сайтів наукових журналів на платформі Open Journal Systems. У статті звернуто увагу на основні недоліки в дизайні та функціоналі сайтів наукових журналів, побудованих на платформі Open Journal Systems (OJS) версії 2.x. Запропоновано шляхи вирішення деяких проблем, з якими можуть зустрітися редакції при переході на платформу Open Journal Systems версії 2.x, а саме: представлення DOI, стандартний дизайн сайту. На основі зміни зовнішнього вигляду «шапки» сайту наукового журналу «Хімія, фізика та технологія поверхні» показано можливості зміни дизайну сайту на цій платформі. Розглянуто варіант зміни формату гіперпосилань на DOI. Запропоновано можливу реалізацію технології веб-квесту для студентів різних спеціальностей із застосуванням видавничої системи OJS.
Ключові слова: Open Journal Systems, html, css, дизайн сайту наукового видання, Веб-квест.

Гаврилюк А. А., Слободянюк И. Ю. Подходы к улучшению разработки сайтов научных журналов на платформе Open Journal Systems. В статье обращено внимание на основные недостатки в дизайне и функционале сайтов научных журналов, построенных на платформе Open Journal Systems (OJS) версии 2.x. Предложены пути решения некоторых проблем, с которыми могут встретиться редакции при переходе на платформу Open Journal Systems версии 2.x, а именно: представление DOI, стандартный дизайн сайта. На основе изменения внешнего вида «шапки» сайта научного журнала «Химия, физика и технология поверхности» показаны возможности изменения дизайна сайта на этой платформе. Рассмотрен вариант изменения формата гиперссылок для DOI. Предложено возможную реализацию технологии веб-квест для студентов различных специальностей с применением издательской системы OJS.
Ключевые слова: Open Journal Systems, html, css, дизайн сайта научного издания, Веб-квест.

Havryliuk O., Slobodianiuk I. Approaches to improving the development of scientific journals sites on the Open Journal Systems platform. The article draws attention to the main shortcomings in the design and functionality of sites of scientific journals built on the Open Journal Systems (OJS) version 2.x. The ways of solving some problems that can be encountered during the transition to the Open Journal Systems version 2.x are proposed, namely: DOI mapping, standard site design. On the basis of changing the appearance of the «header» site of the scientific journal «Chemistry, Physics and Technology of Surface», the possibilities of changing the design of the site on this platform are shown. A variant of the css code is presented to change the style of the site header and inscriptions on it. The reasons and the variant of changing the presentation format on the web-site of the journal of hyperlinks for DOI are considered in accordance with the new requirements. A possible implementation of joint projects for students of various specialties on the basis of web quest case technology using the OJS publishing system is suggested.
Keywords: Open Journal Systems, html, css, design of the scientific journal site, web quest.

Нові вимоги, які висуваються до наукових періодичних видань, вимагають, щоб усі наукові журнали мали власний веб-сайт. Тому все більше журналів переходять із так званої *традиційної моделі* до *гібридної* або до *моделі відкритого доступу* [2; 7; 17; 18].

Традиційні журнали – це журнали, які мають тільки друковану версію [18].

Гібридні – журнали, які мають друковану версію й електронну. Але переважна більшість самих статей знаходиться в закритому доступі й тільки їхня незначна частка – у відкритому. Можуть також бути статті з певним ембарго-періодом, по завершенні якого статті відкриваються («зелений» доступ) [18], наприклад журнал «Известия высших учебных

© Гаврилюк О. О., Слободянюк І. Ю., 2017

заведений. Радиоэлектроника» (radio.kpi.ua).

Журнали відкритого доступу – це журнали, які видаються в електронному вигляді. І статті, опубліковані в таких журналах, знаходяться у вільному доступі. Журнал може також мати й друковану копію. Така модель має назву «золотого» доступу [18], наприклад журнал «Фізика, хімія та технологія поверхні» (cpts.com.ua).

Перехід до гібридної моделі або до моделі відкритого доступу пов'язаний з розвитком інформаційних технологій і бажанням редакції ширшого представлення свого журналу, авторів і їхніх робіт серед наукової спільноти. Для цих цілей створюються в мережі інтернет-сайти наукових журналів. Але при їхній розробці виникає безліч запитань, в першу чергу пов'язаних з вимогами, яким повинен відповідати сайт наукового журналу (його структура, функціонал, дизайн, наповнення і т.д.), на якій платформі його створити, щоб у майбутньому можна було представляти журнал у різних наукометричних базах**,** як проводити комунікацію з читачами, авторами і рецензентами цього журналу та інші.

Фінансування та технічні можливості більшості невеликих академічних і редакцій ВНЗ обмежені, тому виникає необхідність пошуку дешевого і простого рішення цієї проблеми, яке б у свою чергу відповідало всім вимогам, що ставляться до сайтів наукових журналів. Таким рішення може бути використання різних вільнопоширюваних систем управління контентом CMS (Content Management System), наприклад *Joomla* (на якій раніше був побудований сайт журналу «Фізика, хімія та технологія поверхні»), *Drupal* (наприклад, попередній сайт журналу «Український фізичний журнал» (ujphys.bitp.kiev.ua) чи «Доповіді Національної Академії наук України» (dopovidi-nanu.org.ua) або *WordPress*.

Недоліком таких CMS є їхня універсальність, що не враховує специфіки сайту наукового журналу. А також проблематичність створення метаданих, необхідних для правильної індексації статей. Рішенням цієї проблеми є використання електронних відкритих журнальних систем. Найпоширенішою в Україні є платформа Open Journal Systems [9]. Тому зосередимось саме на цій платформі. Звичайно, під час роботи над сайтом питань виникатиме багато, але ми б хотіли поділитись власним досвідом розробки такого сайту.

Створенням рекомендацій і вимог до сайту наукового видання займаються О. Вакаренко, Ю. Діденко, К. Лобузін, А. Радченко, І. Тихонкова. Серед зарубіжних дослідників у своїх працях це питання розглядають Є. Григор'єва, О. Кірілова, А. Кірсанов, І. Ситдіков.

Порівнянням і аналізом різних електронних відкритих журнальних систем займається Л. Лупаренко. Дослідженням застосування платформи Open Journal Systems в науково-освітній діяльності – О. Галицький, О. Іванкевич, К. Кудим, Л. Лупаренко, О. Новицький, О. Овдій, Г. Проскудіна, В. Резніченко, О. Спірін, І. Степура, В. Франчук та інші. Серед зарубіжних науковців це питання висвітлюють М. Галявієва, А. Єлізаров, А. Кірсанов, Є. Ліпачов, Ш. Хайдаров.

Багато авторів розглядають переваги і недоліки різних електронних відкритих журнальних систем [8; 10; 14], впровадження таких систем для створення наукового журналу [5; 14; 16], використання їх в науково-освітній діяльності [11; 15; 16], особливості роботи сайту на платформі OJS [3; 6; 13; 20], процедуру прийому, редагування і рецензування на основі цієї платформи [12; 19; 20]. Але аналізуючи сайти наукових журналів, створених на платформі OJS, можна зробити висновок, що дизайну сайту приділяється дуже мало уваги і використовуються лише стандартні шаблони, а зміни до представлення інформації на сайті мало враховуються.

З огляду на це, метою статті є висвітлення підходів, що дають змогу поліпшити використання платформи Open Journal Systems для інформаційної підтримки науково-освітньої діяльності в редакційному процесі наукових журналів і застосування її в організації навчальних проектів для студентів різних спеціальностей.

При проектуванні сайту наукового журналу варто спочатку ознайомитися з вимогами, які ставляться до нього [1; 4; 8]. Варто звернути увагу на те, якою повинна бути структура сайту, на обов'язкові розділи і вид представлення інформації. Структурованість і комплексність веб-ресурсу [1], а також правильне представлення основних метаданих [8] легко реалізується за допомогою Open Journal Systems. Ця система спеціально розроблена для створення сайтів наукового журналу, але розробники мало уваги приділили зовнішньому вигляду сайтів на цій платформі. І більшість сайтів наукових журналів в Україні,

які використовують цю платформу, користуються стандартними шаблонами, що робить інтерфейс одноманітним, без урахування тематики журналу. Однак, ця платформа з відкритим кодом, що дозволяє, знаючи css, html і php, видозмінити дизайн і структуру сайту відповідно до потреб окремого журналу. Розгляньмо деякі можливості покращення зовнішнього вигляду і функціоналу сайту на платформі OJS.

Відображення DOI. Як відомо, в адміністративній панелі сайту, записуючи DOI журналу, випуску чи статті, вводять префікс і суфікс DOI, а система уже повністю формує посилання і виводить його на сайті (наприклад, http://doi.org/10.15407/hftp08.04.384). Але вимоги змінюються і виведення посилання версією OJS 2.x втрачає свою актуальність.

У 2017 році передплатне агентство Укрінформнаука надсилало клієнтам, які користуються їхніми послугами з присвоєння DOI для своїх журналів, лист такого змісту: «Пишемо Вам, щоб повідомити, що CrossRef змінює спосіб відображення цифрового ідентифікатора DOI, а саме – посилання на статтю. ... *Чому:* CrossRef вважає, що ці зміни необхідні для того, щоб забезпечити більш безпечний перегляд посилань на публікації, і гармонізувати ці рекомендації з вимогами Міжнародного фонду DOI. *Що:* Зміною є використання "https:" замість "http:" і видалення приставки "dx" з посилання DOI. Приклад нового відображення DOI є: https://doi.org/10.15407/<суфікс журналу>. Як і раніше, відображення DOI буде записане у вигляді гіперпосилання».

Аналіз сайтів наукових журналів, побудованих на OJS 2.x, які не користуються послугами Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «УРАН», показав, що в гіперпосиланнях DOI досі не змінено «http:» на «https:». А на деяких сайтах, які побудовані на старіших версіях лінійки OJS 2.x, у посиланнях DOI присутня також приставка «dx». Вирішення цієї проблеми досить просте. Потрібно в каталозі *plugins/publds/doi/* відкрити файл *doipubplugin.inc* і виправити формат посилання на DOI в рядку:

function getResolvingURL($journalId, $pubId) {return '**https://doi.org/**'.$this->_doiURLEncode($pubId);}

Загальний дизайн сайту на платформі OJS 2.x. Для користувача зовнішній вигляд сайту має велике значення, адже набагато зручніше й приємніше працювати з сайтом з красивим дизайном. У такому випадку збільшується ймовірність, що користувач довше затримається на сайті та зможе ознайомитись і зі статтями, які на ньому опубліковані, і з відомостями про сам журнал. Звичайно, в налаштуваннях можна, крім теми за замовчуванням, вибрати ще 13 додаткових тем + модуль власної теми. Але всі вони відрізняються лише кольоровою гамою і шрифтами. Модуль власної теми, на жаль, дозволяє теж змінити лише кольорову гаму сайту.

В адміністративній панелі можна змінити розташування бокових блоків та заокруглити кути в бокових панелях, включивши модуль «Закруглені кути». На жаль, можливості зміни дизайну з адміністративної панелі на цьому вичерпуються і в більшості випадків сайти різних журналів на цій платформі стають одноманітними і не презентабельними. Що ж робити, коли хочеться максимально зберегти дизайн сайту при переході на OJS або просто красиво оформити сайт, виділивши цим його з маси подібних? Вихід є – створення або редагування файлів стилю (css-файлів), які відповідають за оформлення сайту.

Як уже зазначалося вище, аналіз сайтів, побудованих на OJS, показує, що дизайну приділено дуже мало уваги, в кращому випадку в «шапці» сайту вставлено картинку, а не просто текст. Проте всі сайти дуже схожі та одноманітні. Є сайти, розробники яких кардинально попрацювали над їхнім дизайном (наприклад, journal.iitta.gov.ua, nvlvet.com.ua, phys-ejournal.cdu.edu.ua, cpts.com.ua), що сприяє більш комфортному та приємному ознайомлені користувачів з науковим журналом. Звичайно, універсального алгоритму зміни дизайну немає і повний опис його зміни виходить за межі цієї статті. Тому зупинимося на окремих нюансах, що допоможуть адміністраторам покращити зовнішній вигляд сайту.

Недоліком OJS є ручне оновлення до новіших версій. Тому що менше файлів у ручному режимі буде змінено, то простіше буде оновити сайт до нової версії. Слід пам'ятати, що кожен файл css має свій пріоритет по відношенню до інших файлів. Тому зміни, зроблені у файлі з нижчим пріоритетом, не завжди вступлять у дію. Бажано дописувати і робити зміни у файлі з найвищим пріоритетом – *common.css*, але для кожного шаблону є свій загальний файл стилю, який відповідає за оформлення тільки цього шаблону. Наприклад, для оформлення сайту журналу «Хімія, фізика та технологія поверхні» за основу було взято шаблон під назвою «ClassicBlue Theme». І для

цієї теми найбільший пріоритет має файл *classicblue.css*. Тому, якщо на платформі знаходиться тільки один журнал, то вносити всі необхідні зміни можна в загальний файл *common.css*, а якщо декілька – бажано в загальний файл стилю кожного окремого шаблону або підключати власні css-файли.

Візитною карткою кожного сайту є його «шапка» – header. Тому дуже важливо оформити її вигляд до тематики журналу, щоб виділити сайт з-поміж інших сайтів журналів з подібним напрямком досліджень. В OJS є декілька варіантів реалізації зміни «шапки» сайту:

- У налаштуваннях вигляду сайту ввести назву журналу або завантажити готову «шапку» в графічному форматі (рис. 1).

Рис. 1. Сторінка налаштування «шапки» сайту

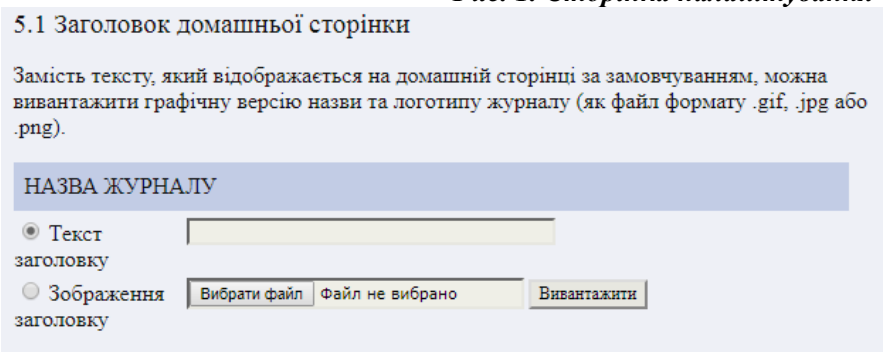

Недоліком цього варіанту є те, що у «шапці» сайту буде просто текст або зображення, яке не вписується в структуру сайту (некоректні розміри, зображення може бути по центру, а навколо – фон за замовчування і т.д.). На жаль, це найпоширеніший варіант оформлення цього компоненту сайту.

- Оформлення «шапки» в полі «Альтернативний заголовок». Перевагою цього варіанту є оформлення тексту в «шапці» за допомогою html і css (рис. 2).

У цьому випадку можна повністю за допомогою html і css оформити як сам текст, так і фон «шапки». Але, на нашу думку, не доцільно весь програмний код вписувати в це поле. Досить вписати текст, присвоївши кожному елементу свій ідентифікатор. Далі у файлі стилю оформити як фон «шапки», так і текст, використовуючи присвоєні ідентифікатори.

Рис. 2. Сторінка оформлення тексту в «шапці» сайту

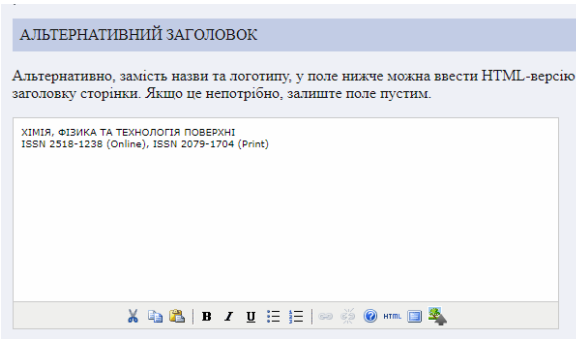

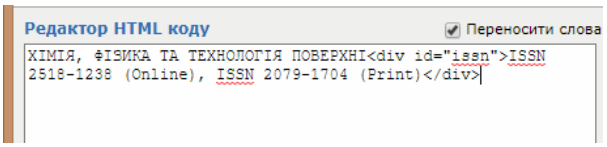

Слід зауважити, що в стильовому файлі за оформлення «шапки» відповідає ідентифікатор «header». Ось приклад оформлення фону «шапки» сайту «Хімія, фізика і технологія поверхні»:

```
#header {
min-height: 100px;
background-color: #fff;
background-image: url(bg-logo.png);
background-size: 1100px 150px;
height: 150px;
margin-bottom: -20px;
background-repeat: no-repeat;
border-top: 5px solid #fff;}
```

Приклад оформлення тексту назви журналу в header представлений далі:

```
#header h1 {
color: white; font-family: Tahoma;
font-size: 20px;
font-weight: bold;
letter-spacing: 5px;
line-height: 2em;position: absolute;
text-align: center;
text-shadow: 0 0 10px black;
padding-left: 30px;
padding-top: 20px;
width: 500px;
}
```

```
#issn {
font-size: 10px;
letter-spacing: 3px;
line-height: 1em;
text-align: center;
padding-left: 0px;
width: 500px;
margin-top: 5px;
}
```

У результаті ми отримуємо «шапку» сайту, яка тематично відповідає науковому напрямку журналу, естетично презентабельна, повністю вписується в структуру сайту і його загальний дизайн (рис. 3). При цьому, якщо необхідно редакторам змінити написи в «шапці», в адміністративній панелі їм не потрібно розбиратися в коді оформлення, а достатньо лише вписати необхідний текст (рис. 2).

Рис. 3. Шапка сайту «Хімія, фізика та технологія поверхні»

Вносячи свої корективи у файли стилю, можна кардинально змінити не тільки «шапку», але і весь дизайн сайту.

Використання платформи OJS 2.x у навчально-дослідних проектах. Як уже зазначалось вище, OJS широко впроваджується в навчальний процес. Платформа OJS 2.x досить зручна для кооперації студентів різних спеціальностей над виконанням одного завдання. Використовуючи таку технологію, як «Веб-квест», можна організувати спільний проект студентів різних факультетів із залученням цієї платформи. Наприклад, об'єднати студентів, які вивчають видавничу справу, журналістику, фізику з інформатикою та запропонувати їм розробити проект під назвою «Місток між наукою і суспільством». Для початку необхідно розподілити студентів за ролями: журналісти, редактори, адміністратори, програмісти. Створена команда повинна, відповідно до теми проекту, придумати назву і напрямок свого наукового журналу, продумати зовнішній вигляд сайту і його необхідні атрибути. Крім того, кожна група студентів має і своє завдання:

- *Програмісти.* Їм необхідно ознайомитись з особливостями установки OJS, установити цю платформу на сервер, провести та описати зміну дизайну сайту відповідно до вимог створеного командою журналу.
- *Адміністратори.* Вони досліджують структуру сайту, проводять його налаштування і локалізацію, підключивши систему моніторингу сайтів Google Analytics, обробляють статистичні дані, публікують усі необхідні відомості на сторінках сайту і слідкують за його безперебійною роботою.
- *Редактори.* Редактори знайомляться з вимогами, які висуваються до сайту наукового журналу, розробляють його політику і правила до подання статей, керують online процесом їхнього розгляду і публікації.
- *Журналісти.* Ознайомлюються з науковим стилем написання текстів відповідно до обраного напрямку журналу, пишуть статті з досліджень, які проведені на кафедрах навчального закладу, рецензують статті, написані колегами по групі, ознайомлюються з процесом їхньої подачі та рецензування в системі OJS.

Така кооперативна робота над одним проектом підвищує інтерес студентів до поглиблення знань по своїй спеціальності й використання їх в інших галузях, сприяє формуванню вмінь працювати в команді спеціалістів різного профілю і знаходити компроміс при вирішенні поставлених завдань. При роботі над таким проектом студенти не тільки підвищують власний професійний рівень у своїй галузі знань, але й дізнаються особливості роботи студентів інших спеціальностей. Кінцевим продуктом такого проекту може бути презентабельний готовий сайт наукового журналу з одним

опублікованим номером.

Підбиваючи підсумки проведеного дослідження, слід зазначити, що відкриті журнальні системи набувають усе більшого поширення і різностороннього застосування. Популярна видавнича платформа Open Journal Systems використовується не тільки в роботі редакцій наукових журналів, але й широко впроваджується в навчальний процес. Хоча ця платформа, як і ряд інших, має свої недоліки, але вона є хорошим плацдармом для створення і вирішення навчальних проблем різного спрямування і складності.

Однією з актуальних проблем є взаємодія студентів гуманітарних і технічних спеціальностей, а також застосування ними набутих знань на практиці при виконанні реальних проектів. Тому застосування такої технології, як «Веб-квест», з використанням Open Journal Systems, дозволяє реалізувати проекти, до яких можна залучати студентів різних спеціальностей, що робить процес навчання ефективнішим і цікавішим. Такі проекти сприяють розвитку у студентів уміння працювати в команді, висловлювати, захищати й реалізовувати власні ідеї, шукати оригінальні підходи до вирішення поставлених завдань.

У подальших науково-педагогічних дослідженнях планується розгляд нової версії OJS 3.x, яка суттєво відрізняється від OJS 2.x як дизайном, структурою, функціоналом, так і самою ідеєю програмної реалізації оформлення сайту за допомогою bootstrap. А також подальша інтеграція видавничих систем у навчальний процес.

Література

1. Вакаренко О. Г. Основні вимоги до веб-ресурсу наукового періодичного видання Національної академії наук України [Електронний ресурс] / О. Г. Вакаренко, Ю. В. Діденко, А. І. Радченко // Академперіодика. — Режим доступу : http://akademperiodyka.org.ua/sites/default/files/Site-VYMOGY_0.pdf.

2. Женченко М. І. Цифрові трансформації моделей видання наукової періодики / М. І. Женченко // Поліграфія і видавнича справа. — 2016. — Т. 71, № 1. — С. 257–266.

3. Іванкевич О. В. Індексація у міжнародних наукометричних базах даних робіт зі сховища наукових журналів Національного авіаційного університету / О. В. Іванкевич // Проблеми інформатизації та управління. — 2013. — Т. 44, № 4. — С. 47–52.

4. Каким должен быть сайт научного журнала: рекомендации DOAJ. [Электронный ресурс] // Open Science in Ukraine. — Режим доступа : https://openscience.in.ua/website-doaj.html.

5. Кирсанов А. С. Open Journal Systems: платформа для создания сайта научного журнала [Электронный ресурс] / А. С. Кирсанов // Природа и общество в эпоху перемен. — 2014. — С. 300–309. — Режим доступа : http://www.isras.ru/publ.html?id=3162&printmode.

6. Кудим К. О. Розробка інтегрованої системи періодичних наукових видань на основі OJS / К. О. Кудим, В. А. Резніченко, О. В. Новицький, Г. Ю. Проскудіна, О. М. Овдій // Проблеми програмування. — 2015. — № 3. — С. 72–85.

7. Кучма І. Л. Рекомендації щодо включення наукових журналів відкритого доступу до каталогу DOAJ / І. Л. Кучма, С. А. Назаровець // Вісник НАН України. — 2016. — № 6. — С. 86–91.

8. Лобузіна К. В. Фахові видання НБУВ: міжнародні вимоги до представлення наукових публікацій [Електронний ресурс] / К. В. Лобузіна // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. — 2015. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/basicpage_files/201503_basicpage_files_mat/journal_memory.pdf.

9. Лупаренко Л. А. Використання електронних журнальних систем відкритого доступу для випуску науково-освітніх видань: порівняльний аналіз програмного забезпечення [Електронний ресурс] / Л. А. Лупаренко // Інформаційні технології і засоби навчання. — 2011. — Т. 25, № 5. — Режим доступу : https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/573.

10. Лупаренко Л. А. Добір електронних відкритих журнальних систем для наукових видань з освітніх досліджень [Електронний ресурс] / Л. А. Лупаренко // Інформаційні технології і засоби навчання. — 2017. — Т. 60, № 4. — Режим доступу : https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1835.

11. Лупаренко Л. А. Передумови переходу електронного наукового фахового видання на платформу Open Journal Systems / Л. А. Лупаренко // Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, Київ, 24 березня 2011 р. : мат. конф. — С. 59–60.

12. Лупаренко Л. А. Методичні рекомендації з використання дослідного зразка електронного

видання на платформі Open Journal Systems / Л. А. Лупаренко. — К. : ІІТЗН НАПН України, 2016. — 90 с.

13. Соловяненко Д. В. Видавнича система Open Journal Systems (OJS) / Д. В. Соловяненко, А. В. Селезньова, Д. О. Дьомін // Міжнародна наукова конференція «Наукова періодика слов'янських країн в умовах глобалізації», Київ, 10–12 жовтня 2012 р.) : мат. конф. — С. 1–13.

14. Спірін О. М. Процедура впровадження електронного наукового журналу з використанням програмної платформи Open Journal Systems [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, Л. А. Лупаренко, О. В. Новицька // Інформаційні технології в освіті. — 2017. — Т. 32, № 3. — Режим доступу : http://ite.kspu.edu/webfm_send/961.

15. Спірін О. М. Досвід використання програмної платформи Open Journal Systems для інформаційно-комунікаційної підтримки науково-освітньої діяльності [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, Л. А. Лупаренко // Інформаційні технології і засоби навчання. — 2017. — Т. 61, № 5. — Режим доступу : https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1910.

16. Степура І. С. Досвід використання платформи Open Journal Systems як засобу ознайомлення студентів магістратури з принципами роботи з електронними науковими виданнями [Електронний ресурс] / І. С. Степура // Інформаційні технології і засоби навчання. — 2013. — Т. 36, № 4. — Режим доступу : https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/872.

17. Ярош Т. Еволюція журналу як засобу наукової комунікації: від друкування видань до оригінальних електронних журналів [Електронний ресурс] / Т. Ярош. — Режим доступу : http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/103/Yaroshenko_Evolutsiya1.pdf?sequence=3.

18. Journal's International Compliance Index (JIC Index) project [Електронний ресурс] // Journal's International Compliance Index**.** — Режим доступу : https://jicindex.com/about-us-ua.

19. OJS in an Hour. An Introduction to Open Journal Systems [Online] // Public Knowledge Project. — Available : https://pkp.sfu.ca/files/OJSinanHour.pdf.

20. Resources for Editors of Scholarly Journals: Using Open Journal Systems (OJS) [Online] // KU Libraries. — Available : https://guides.lib.ku.edu/journal_editors/learn_ojs.

УДК 007:304:659.3

Л. А. Копилова, Л. І. Теодорська, Я. К. Ягнюк

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Особливості роботи журналістів із дітьми

Копилова Л. А., Теодорська Л. І., Ягнюк Я. К. Особливості роботи журналістів із дітьми. У статті розглядаються особливості роботи журналістів із дітьми в аспекті етико-правового регулювання та психологічних засад. У дослідженні було розглянуто основні етико-правові норми, яких мають дотримуватися журналісти під час роботи з дітьми, та психологічні механізми налагодження стосунків із дітьми, можливі наслідки після інтерв'ювання дітей, вплив інтерв'ю на подальше сприйняття дитиною медійників. З'ясовуються історичні віхи розвитку захисту дітей у межах прав людини на законодавчому та психологічному рівнях. Наводяться практичні поради щодо інтерв'ювання та опитування дітей. Пропонуються механізми випрацьовування журналістами власних компетенцій під час роботи з дітьми та їх батьками (в аспекті підвищення медіаграмотності батьків та їх дітей, де варто розглядати емоційні наслідки для дитини в рамках заданої тематики під час інтерв'ювання). Також стаття торкається актуальної наразі проблеми акцентування в медійному просторі передусім образів дитини-жертви, дитини-героя.

Ключові слова: анкетування, діти, етико-правова база, журналіст, інтерв'ю, психологічні аспекти.

Копилова Л. А., Теодорская Л. И., Ягнюк Я. К. Особенности работы журналистов с детьми. В статье рассматриваются особенности работы журналистов с детьми в аспекте этико-правового регулирования и психологических основ. В исследовании были рассмотрены основные этико-правовые нормы, которым должны следовать журналисты при работе с детьми, и психологические механизмы налаживания отношений с детьми, возможные последствия после интервьюирования детей, влияние интервью на дальнейшее восприятие ребенком медийщиков. Выявляются исторические вехи развития защиты детей в рамках прав человека на законодательном и психологическом уровнях. Приводятся практические советы по интервьюированию и опросу детей. Предлагаются механизмы вырабатывания журналистами

© Копилова Л. А., Теодорська Л. І., Ягнюк Я. К., 2017